

Grupos consonánticos (I)

1. Grupo consonántico

Denomínase **grupo consonántico** o encontro de dúas ou máis consoantes sucesivas. Segundo pertenceren ou non á mesma sílaba, podemos diferenciar entre:

- **Grupo consonántico tautosilábico** ou homosilábico, se as consoantes se integran na mesma sílaba (*pra-ta, a-bril, an-cla, gno-mo*).

Os grupos tautosilábicos están constituídos fundamentalmente polas consoantes *p, t, k, b, d, g e f + l* ou *r*, mais tamén temos outras combinacións como *ns, ps, bs* etc.

- **Grupo consonántico heterosilábico**, cando as consoantes forman parte de sílabas diferentes mais contiguas (*ac-to, des-de, im-par*).

Nas palabras patrimoniais os grupos heterosilábicos están conformados polas consoantes *l, n, r, s* ou *z*, seguidas doutra consoante (*an-dar, car-ta, alta, es-pada, oz-ca*), en canto nas voces cultas pode aparecer calquera outra consoante (*fleg-ma, hipnose, en-neágon*).

2. Grupos consonánticos con l e r

Os grupos consonánticos con *l* (*bl, cl, gl, pl, tl, fl*) danse en palabras de formación recente, en cultismos e en estranxeirismos.

Pola súa parte, os grupos consonánticos con *r* (*br, cr, dr, gr, pr, tr, fr*) acostuman aparecer nas voces pa-

trimoniais, nos semicultismos e nalgúns préstamos antigos.

A maior parte dos grupos consonánticos con *l e r* son tautosilábicos; porén, nalgúns vocábulos estas secuencias pronúncianse en sílabas distintas.

Estas son algunhas das combinacións posíbeis para estes grupos:

- Os grupos *bl, br e dr* adoitan ser homosilábicos (*blusa, brasa, drama, lebre, oblicuo, xadrez*), mais cando os prefixos *ab-, ad-, ob-* e *sub-* se xuntan a palabras que comezan por *r-* ou *l-* as consoantes pertencen a sílabas diferentes (*ad-renal, ab-legado, ob-literar, sub-rogar*). Con todo, cómpre lembrar que *sub-* non sempre é prefixo, como sucede en *sublime, sublimar* etc., de maneira que nestes casos estamos perante grupos tautosilábicos.
- O grupo *-dl-* é sempre heterosilábico e practicamente non se rexistra na lingua (*adlateral, cuodlibeto, ludlowiano/a*).
- O grupo *-tl-* é sempre tautosilábico (*atlas, atleta, triatlón*), salvo en vocábulos como *hitleriano/a*.

2.1. Parónimos de grupo consonántico con l e r

Existen pares de palabras que se diferencian por presentaren *l* ou *r* no grupo consonántico; son parónimos *blindar/brindar, clase/crase, clave/crave, glosa/grosa, platense/pratense* etc.

gón

Grupos consonánticos con l

bl	cl	gl	pl	tl	fl
blindar	clamar	aglutinar	aplicar	atlántico	flan
blusa	clasificar	deglutir	placa	atlas	flexión
emblema	clemencia	diglosia	planificar	atleta	flor
oblata	clima	glaciar	plátano	décathlon	fluvial
problema	exclamar	global	pluma	hitleriano	inflación
república	reclusa	neglixencia	templo	pentatleta	reflexo

Grupos consonánticos con r

br	cr	gr	pr	tr	dr	fr
branco	ácrata	alegre	aprobar	actriz	albedro	africana
branquia	cancro	graza	despreparar	árbitro	catedral	azafrán
bruma	cráneo	grella	prateiro	dentro	dragón	cifra
chambra	crema	grumete	prazo	metro	edredón	fraco
fábrica	cristal	lograr	probar	salitre	madrasta	franja
obra	ocre	vinagre	soprar	trompeta	pedra	sufrir

4.1 Os grupos **-cc-** e **-ct-**

- Escríbense con **-cc-** e **-ct-** as palabras cultas cando o grupo consonántico vai precedido das vogais **a, e, o**: *dirección, acción-acto-actor*.
- **Suprímese a primeira consoante** cando van precedidos das vogais **i, u**: *ditado, condutor, producción*. Excepto os tecnicismos e palabras cultas: *dicción, ficción, succión*.
- Nos **semicultismos**, a primeira consoante vocalizou en **i** ou **u**: *reitor, doutor*.

4.2 Os grupos **bl, pl, cl, fl** e **gl**

- Estes grupos mantéñense inalterados nos cultismos e nos préstamos ou formacións recentes: *glaciar, claro, glicerina*.
- Cambian o **l** e **r** e convértense en **br, pr, cr, fr, gr** nos semicultismos e nalgúns préstamos antigos doutros idiomas: *branco, frecha, escravo*.